

Het demasqué is begonnen

Column
Wim Boonstra

Het was me wat, vorige week. Het Centraal Planbureau (CPB) kwam met de nieuwe ramingen voor 2012 en later. Groot nieuws blijkbaar, want vrijwel de gehele dag stond in het teken van dit wereldschokkende nieuws. Want eindelijk zou het CPB gaan bevestigen wat wij natuurlijk al een tijdje weten: Nederland bevindt zich in een recessie. Gegeven de massale media-aandacht is het opvallend hoeveel er uiteindelijk toch aan de aandacht ontsnapt. Dus nog maar even terug naar de feiten.

Ten eerste vielen de groeiramingen van het CPB enorm mee. Het Planbureau voorspelt voor 2012 een reële krimp van de economie met 0,75%. Nu is de krimp van de economie al in de tweede helft van 2011 ingezet. Hetgeen betekent dat wij het nieuwe jaar al op een lager niveau van economische activiteit zijn ingegaan dan in het midden van vorig jaar. Dat heeft natuurlijk invloed op het gemiddelde activiteitsniveau van dit jaar. Dat effect wordt aangeduid als 'de overloop' en het is dit jaar tamelijk groot, ongeveer 0,7% van het bruto binnenlands product (bbp). We weten ook al dat het eerste kwartaal van 2012 niet buitengewoon goed wordt. Tegen deze achtergrond betekent de voorspelling van het CPB dat met ingang van het tweede kwartaal al een groeiherstel wordt verwacht. Wat betreft de economische activiteit ligt het ergste volgens het Planbureau dus achter ons.

Ten tweede zijn de overheids-

financiën al in de loop van 2011 duidelijk verslechterd. Voor het afgelopen jaar wordt nu een tekort van 5% van het bbp geraamd. Dat tekort is duidelijk hoger dan eerder verwacht en fors meer dan dat van Italië (3,9%) en België (4,0%), om maar eens een vergelijking te trekken. Dus terwijl onze verantwoordelijke politici vermanend hun vinger opstaken naar de vermeende 'knoflooklanden', lieten zij onze eigen overheidsfinanciën verslonzen.

Overigens kan dit niet alleen het huidige kabinet kwalijk worden genomen. Ik herinner de lezer graag even aan de commentaren over de in 2007

Meevallende ramingen door CPB leggen zwakte van het begrotingsbeleid genadeloos bloot

gepresenteerde Miljoenennota van het kabinet-Balkenende-Bos. Hoewel er op dat moment een klein overschot op de begroting werd gepresenteerd en ook voor de daarop volgende jaren een begrotingsoverschot werd voorzien, waren de commentaren niet mals.

Het was schraapwerk en de structurele inkomstendekking van de uitgaven was benedenmaats. Let wel, dit was dus voor de crisis van 2008, die veel van de zwakte van het daaraan voorafgaande begrotingsbeleid aan het oog heeft onttrokken. Het prettige van zo'n crisis is dat je een tijdje alle narigheid aan die crisis kunt toeschrijven. Maar dat gaat natuurlijk maar een beperkte tijd op en het lijkt erop dat het demasqué is begonnen.

Nederland kende tussen 1970 en 2000 vrijwel ieder jaar een stevig tekort op de overheidsbegroting. Ons land had reeds voor de crisis een relatief groot houdbaarheidstekort. Maar

terwijl andere landen onder druk van de markt de afgelopen jaren ingrijpende en pijnlijke hervormingen doorvoerden, heeft ons land waar het structurele hervormingen betreft op cruciale terreinen jarenlang stilgestaan. De overheidsfinanciën in landen als Italië en Portugal zijn daardoor in een aantal opzichten beter voorbereid op de vergrijzing dan die van ons land. Mede met dank aan de door onze politici uitgeoefende druk, dat dan weer wel.

De noodzaak van structurele aanpassingen in de begroting is ondertussen een stuk groter dan een paar jaar gelden. Desondanks gebeurt er te weinig en blijft de onzekerheid dus groot. Ziehier de verklaring waarom het vertrouwen onder consumenten en in producten in ons land zo veel lager ligt dan het gemiddelde in de eurozone.

.....
Wim Boonstra is chief economist bij Rabobank.